U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové, Mgr. Daniely Zemanové, Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobců: **a) K. F., b) K. S., c) K. R., d) K. E., e) K. B., f) K. H.,** žalobci ad c) až f) zastoupeni žalobkyní ad b) jako zákonnou zástupkyní, všichni zastoupeni Mgr. Davidem Strupkem, advokátem se sídlem Jungmannova 31, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 3. 2010, č. j. OAM-542/VL-18-K01-2009, a ze dne 26. 3. 2010, č. j. OAM-543/VL-18-K01-2009, ve věci udělení mezinárodní ochrany, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. 12. 2010, č. j. 32 Az 8/2010 – 35,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností se žalobci (dále jen „stěžovatelé“) domáhali zrušení shora označeného pravomocného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), jímž byla podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jejich žaloba proti rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 3. 2010, č. j. OAM-542/VL-18-K01-2009, a ze dne 26. 3. 2010, č. j. OAM-543/VL-18-K01-2009; těmito rozhodnutími byla řízení ve věci jejich žádostí o udělení mezinárodní ochrany zastavena podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, neboť podané žádosti byly vyhodnoceny jako nepřípustné s tím, že je stěžovatelé podali opakovaně, aniž by

uvedli nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jejich vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany [§ 10a písm. e) zákona o azylu].

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelů. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS a dostupné též na www.nssoud.cz, stejně jako všechna další citovaná rozhodnutí zdejšího soudu.

Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

V podané kasační stížnosti, resp. v jejím doplnění stěžovatelé poukázali na podstatný přesah svých vlastních zájmů, který spatřují ve výjimečnosti postupu podle § 10a písm. e) zákona o azylu, jež není součástí právního řádu dlouho a nepochybně vyžaduje vydání sjednocujícího stanoviska. Stěžovatelé nezpochybňují legitimní cíl citovaného ustanovení, neboť opakované žádosti o mezinárodní ochranu lze nepochybně zneužívat k prodlužování pobytu na území České republiky. Jedná se však o výjimku z obvyklého běhu řízení, která je nepochybně zásahem do práva na posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany a jako taková by měla být posuzována restriktivně tak, aby její důsledky byly přiměřené sledovanému legitimnímu cíli. Závěr, že žadatel zneužívá práva žádosti o udělení mezinárodní ochrany, je proto podle stěžovatelů nutné prokázat a postavit najisto, že nové skutečnosti uváděné v rámci nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany opravdu nemohl uplatnit dříve.

V projednávaném případě jsou touto novou skutečností údaje o trestním stíhání, resp. odsouzení stěžovatele a), přičemž krajský soud ve shodě se žalovaným správním orgánem nepřistoupil na tvrzení stěžovatele a), dle kterého se o těchto údajích dozvěděl teprve před podáním své v pořadí již čtvrté žádosti o udělení mezinárodní ochrany. V této souvislosti stěžovatelé připomněli, že obvinění stěžovatele a) sice padlo v době, kdy ještě pobývali v Turecku, k jeho odsouzení však došlo až rok poté, co Turecko opustili, což krajský soud opomněl. Trestní odsouzení je dle stěžovatelů natolik relevantní skutečností, že každý, kdo usiluje o udělení mezinárodní ochrany, je logicky uvede hned při první příležitosti; proto pokud by o něm stěžovatel a) věděl dříve, neměl důvod, aby si ho „schoval“ až pro své čtvrté řízení ve věci mezinárodní ochrany.

Rozsudek krajského soudu tak stěžovatelé napadli z důvodů nezákonnosti a nepřezkoumatelnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. a navrhli, aby ho Nejvyšší správní soud zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Z uvedeného je zřejmé, že v souzené věci je předmětem sporu opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany a otázka její přípustnosti ve smyslu ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu, k němuž se Nejvyšší správní soud ve své judikatuře již opakovaně vyjádřil, zejména v rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, či v rozsudku ze dne 30. 6. 2009, č. j. 4 Azs 23/2009 - 64.

Podle prvně citovaného rozsudku, v němž se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval výkladem § 10a písm. e) zákona o azylu, je hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jež může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávaní opakovaných žádostí.

Ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu skutečně představuje určitou výjimku, jak správně dovozují stěžovatelé, avšak nikoli z obvyklého běhu řízení, ale z jednoho ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, a sice principu právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté, tzv. res iudicata, resp. v daném případě res administrata.

Proto, aby bylo možné podat a následně věcně projednat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, je tedy třeba kumulativního splnění obou výše naznačených podmínek, které lze dovodit z dikce § 10a písm. e) zákona o azylu a které shodně vycházejí z toho, že v rámci azylového řízení existují dvě základní

povinnosti - břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Jak již Nejvyšší správní soud vyslovil ve svém rozsudku ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005 - 86: „*zatímco důkazní břemeno může v některých případech nést i správní orgán, povinnost tvrzení leží vždy na žadateli o azyl. Představa, že by správní orgán sám zjišťoval pronásledování či potenciální ohrožení žadatele o azyl v zemi jeho původu, je zcela nereálná. Jedině žadatel sám nejlépe ví, z jakých důvodů svou zemi původu opustil, zda byl pronásledován a z jakých důvodů. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí.*“

V tomto ohledu lze tudíž konstatovat, že pokud žadatel neuvedl všechny důvody své žádosti o udělení mezinárodní ochrany, aniž by mu v tom bránil nějaký objektivní důvod, jedná se o skutečnost přičitatelnou pouze jemu, a nelze akceptovat, že by toto neunesení břemena tvrzení mohl zhojit pomocí podání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Tento obecný závěr vyplývající z citované judikatury Nejvyššího správního soudu přitom dopadá i na nyní projednávanou věc.

Stěžovatel a) totiž ve vztahu k trestnímu stíhání ani trestnímu odsouzení své osoby v předchozím pravomocně ukončeném řízení o udělení mezinárodní ochrany neuváděl nic. Minimálně ve vztahu k trestnímu stíhání, resp. k činnostem, které byly jeho předmětem a ke kterým mělo dojít ještě před jeho odchodem z Turecka, však tvrdit mohl a měl. Předmětem trestního stíhání, resp. odsouzení stěžovatele a) je dle jím doložených dokumentů šíření propagačních teroristických materiálů, členství v představenstvu zakázané strany, spoluúčast a organizace různých propagačních akcí aj., nicméně stěžovatel a) ve své první žádosti, která byla jako jediná ze strany žalovaného věcně projednána, netvrdil nic ani o jedné z činností, pro které má být stíhán, ani netvrdil nic o svém aktivním politickém angažmá. Uváděl pouze, že měl potíže s lidmi podporujícími režim, kteří ho vyhnali z vesnice, on nemohl uživit rodinu, a proto opustil vlast. Teprve v dalších žádostech, které již jako opakované žádosti věcnému přezkumu podrobeny nebyly, se pak prohlašoval za aktivního člena strany HADEP (druhá žádost), resp. příznivce strany HADEP (třetí žádost), v důsledku čehož měl mít v zemi původu problémy, a proto ji opustil. V poslední čtvrté žádosti uvedl, že má nové dokumenty ohledně své situace v zemi původu, přičemž doložil kopii soudního rozhodnutí ze dne 12. 11. 2008 a přípisu, dle kterého je po něm vyhlášeno pátrání.

Z uvedeného je patrná snaha stěžovatele a) o opakované věcné projednání jeho žádosti, jakož i žádostí dalších členů jeho rodiny, avšak jím namítané skutečnosti nelze považovat za skutečnosti, které nemohl vlastní vinou uplatnit dříve – již během prvního pravomocně ukončeného řízení o udělení mezinárodní ochrany.

V tomto směru je třeba opětovně poznamenat, že z hlediska žadatele je primární naplnění břemena tvrzení, a proto stěžovatel a) již v původní žádosti měl

tvrdit své politické angažmá a s ním související problémy, pokud tomu tak opravdu bylo. Taková tvrzení měl a mohl uplatnit i přes skutečnost, že o jím tvrzených skutečnostech neměl v danou chvíli žádný materializovaný důkaz v podobě nyní doloženého dokumentu o svém odsouzení. Tvrzení, že se stěžovatel a) o svém odsouzení dozvěděl teprve před podáním své čtvrté žádosti, ještě samo o sobě nedokládá, že v tomto směru nemohl již dříve namítat související skutečnosti, které trestnímu stíhání, resp. odsouzení předcházely a které se měly odehrát ještě před jeho odjezdem z Turecka.

Jinými slovy stěžovatel a) předloženými dokumenty dokládá skutečnosti, které nebyly předmětem předchozího posuzování ze strany žalovaného, neboť je dříve neuvedl, ačkoliv tak učinit mohl a měl, a to bez ohledu na vědomost o svém odsouzení. Skutečnost, že se o svém odsouzení dozvěděl teprve nyní, není rozhodná, rozhodná je podstata činnosti, za kterou měl být odsouzen a kterou ve své první žádosti o udělení mezinárodní ochrany vůbec neuvedl.

Ostatně jak sám uvádí v kasační stížnosti, trestní odsouzení je natolik relevantní, že je logické ho uvést ihned, jak se o něm žadatel dozví. Pokud ovšem taková situace nastane až v opakované žádosti, je také logické se ptát a posoudit, zda je toto trestní odsouzení konzistentní s tím, co již žadatel ve své předchozí žádosti uvedl. Není-li tomu tak a vymyká-li se předložené trestní odsouzení stěžovatele a) z jím tvrzené původní dějové linie, nabízí se otázka, zda se pouze nesnaží důvody své opakované žádosti účelově učinit přijatelnými ve vztahu k relevantním ustanovením zákona o azylu. K tomu však ze strany stěžovatele a) není podáno jakékoli vysvětlení či souvislosti, které by odpovídaly zmíněnému břemenu tvrzení a které by se týkaly toho, jak dané dokumenty získal, proč alespoň v nich přisuzovanou politickou činnost nenamítal již ve své původní žádosti atd. Za dané situace je tedy významně snížena věrohodnost jeho tvrzení v opakované žádosti, na které žalovaný ani krajský soud nepřistoupil a vycházel z toho, že se stěžovatel a) o svém politickém angažmá a souvisejících problémech, kvůli kterým měl být ve vlasti stíhán a posléze také odsouzen, v původní žádosti vůbec nezmínil.

Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení ze strany krajského soudu, který se svým postupem nikterak neodchýlil od shora uvedené judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů, a proto ji shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z

účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. dubna 2011

JUDr. Radan Malík
předseda senátu